

BŮNCSELEKMÉNY ÁLDOZATA VAGYOK

MIT TEGYEK? MIK A JOGAIM? HOGYAN JÁRJAK EL?

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezetés	3
Ki az áldozat?	4
Tájékoztatáshoz való jog az első kapcsolatfelvételkor	6
Büntetőeljárás – általános információk	8
A büntetőeljárás megindítása	10
A feljelentés megtételét követően	12
A vádemelés előtt	16
A vádemelést követő bírósági eljárás	18
A bírósági eljárás befejezését követően	20

Mindannyian válhatunk bűncselekmény áldozatává. Nem számít, milyen bűncselekményről van szó, legyen az lopás vagy testi sértés, az ember a cselekmény után sértve és zaklatottan érzi magát. Gyakran nem tudja, mit tegyen, mik a jogai, és mi iránt folyamodhat. Ezért fontos, hogy a bűncselekmény által érintett (a jogszabályokban és a büntetőeljárásokban „áldozatként” megjelölt) személyek megértsék jogait, és lehetővé váljon számukra, hogy azokról érthető formában kapjanak tájékoztatást. Nem kevésbé fontos, hogy tudják, mi vár rájuk a büntetőeljárás során, és mi következik a feljelentés megtételét követően.

A büntetőeljárással és a büntetőeljárásban az Önt mint áldozatot ill. sértettet megillető jogaival kapcsolatos fontos

információkat a jelen brosrúában találja. Célja, hogy segítséget nyújtson Önnek jogai gyakorlásában, és elmagyarázza, hogyan követelhet jogorvoslatot bűncselekmény elkövetése esetén. Természetesen nem váltja fel a rendőrségtől, ügyészségtől és bíróságtól kapott felvilágosítást. Ezek a hatóságok kötelesek megfelelően felvilágosítani Önt a jogairól és kötelezettségeiről. Ezt azonban nem mindig sikerül úgy megtenniük, hogy az ember a kezdeti sokk után emlékezzen rá. A jelen brosrú összefoglalja az Önt megillető jogokat, és bármikor a rendelkezésére áll.

Az alábbiakban feljegyezheti magának a fontosabb adatokat, például annak a rendőrnek a nevét és elérhetőségét, akinél a feljelentést tette vagy az ügyéhez rendelt ügyiratszámot:

CÁLDOZATSEGÍTŐ SZERVEZET ELÉRHETŐSÉGE, AHOL SEGÍTSÉGÉRT FORDULHAT

KI AZ ÁLDOZAT?

Nem számít, hogy tett-e feljelentést, vagy hogy felderítették-e az elkövetőt, vagy indult-e ellene büntetőeljárás, az áldozat olyan természetes személy, aki bűncselekmény következtében testi vagy lelki sérülést, kárt vagy más sérelmet szenvedett.

Bárki, aki úgy érzi, hogy bűncselekmény áldozatává vált, az annak is minősül mindaddig, amíg az ellenkezője be nem bizonyosodik, vagy nyilvánvalóvá nem válik, hogy visszaéltek az áldozat szerepével. Erről főként akkor van szó, ha nem történt meg a bűncselekmény, vagy ha valaki az áldozat szerepéből próbál „hasznot húzni”, pl. olyan kár megtérítését kéri, amely nem bűncselekmény folytán keletkezett.

A bűncselekmény következtében elhunyt személy hozzátartozói is áldozatok. Hozzátartozó alatt a szülőket, gyermekeket, testvéreket, házastársat, örökbefogadott gyermeket, örökbefogadót és azt a személyt értjük, aki közös háztartásban élt az elhunytal vagy az eltartottja volt.

A jogi szabályozás megkülönbözteti az ún. különösen kiszolgáltatott áldozatokat. Közéjük tartoznak elsősorban a gyermekek, a 75 év felettiek, a fogyatékkal élők, a családon belüli erőszak áldozatai, az emberkereskedelem, az emberi méltóság elleni bűncselekmények (pl. nemi

erőszak, szexuális zaklatás), a gyűlölet-bűncselekmények és más olyan bűncselekmények áldozatai, amelyek esetében nagyobb a viktimizáció veszélye (a bűncselekmény következtében további sérelem érheti őket, pl. ismételt fenyegetés, az elkövető általi megfélemlítés, vagy a bűncselekmény folytatása, az állami hatóságok érzéketlen bánásmódja vagy tétlensége a védelem biztosítása során). Ezt a fokozott kockázatot egyéni értékelés alapján azonosítják, és elsősorban az áldozat elkövetőhöz fűződő kapcsolatához vagy a tőle való függőségéhez kötik. A különösen kiszolgáltatott áldozatokat státuszukból adódóan további jogok és fokozott védelem illeti meg.

Aki úgy érzi, hogy bűncselekmény áldozatává vált, az annak is minősül mindaddig, amíg az ellenkezője be nem bizonyosodik.

Mik az alapvető jogaim bűncselekmény áldozataként?

A büntetőeljárás megindításától és a feljelentés megtételétől függetlenül elsősorban az alábbi jogok illetik meg az áldozatokat:

• A MEGHALLGATÁSHOZ VALÓ JOG

Önnek joga van ahhoz, hogy elmondja, mi történt, milyen sérelmet szenvedett. A rendőrség, az ügyész és az egészségügyi szakember (orvos, pszichológus) is kötelesek meghallgatni Önt, és megadni Önnek a szükséges segítséget.

• A TISZTELETTELJES, MÉLTÓSÁGTELJES ÉS ÉRZÉKENY BÁNÁSMÓDHOZ VALÓ JOG

Az állami hatóságok kötelesek figyelemmel lenni az Ön helyzetére, és figyelembe venni az Ön szükségleteit. Ha a rendőr, ügyész vagy a bíró kérdéseit magára nézve bántónak találja, vagy ha megjegyzéseik nem tűnnek helyénvalónak, joga van ahhoz, hogy felhívja erre a figyelmüket, és kérje tőlük, hogy változtassanak annak a módján, ahogyan beszélnek Önnel, vagy ahogyan felteszik Önnek a kérdéseket.

• SZAKSZERŰ SEGÍTSÉGHEZ VALÓ JOG

Önnek joga van ahhoz, hogy szakszerű segítséget kérjen bármely áldozatsegítő szervezettől, ill. a családon belüli erőszak áldozataival foglalkozó intervenciók központtól. Ők pszichológiai segítséget és jogi tanácsadást is nyújtanak Önnek. Szakképzett munkatársaik segítenek Önnek a jogi kérdésekben vagy pszichológiai támogatást nyújtanak. Szükség esetén segítenek Önnek, hogy menedéket találjon, felvegye a kapcsolatot a családjával vagy pénzhez jusson.

• ÉRTHETŐ FORMÁBAN MEGADOTT TÁJÉKOZTATÁSHOZ VALÓ JOG

A rendőrség és az ügyészség mindenekelőtt kötelesek tájékoztatni Önt a feljelentés megtételének lehetőségéről, a büntetőeljárás lefolyásáról, illetve azoknak a szervezeteknek az elérhetőségeiről, amelyek segíteni tudnak Önnek. Kérésére a rendőrség vagy az ügyészség segít Önnek felvenni a kapcsolatot az áldozatsegítő szervezettel, amely a továbbiakban segítséget nyújt Önnek.

Tájékoztatáshoz való jog az első kapcsolatfelvételkor

Abban az esetben, ha Ön bűncselekmény áldozatává vált, Önnek joga van az olyan tájékoztatáshoz, amelyet már az első kapcsolatfelvételkor meg kell kapnia. Az első kapcsolatfelvételt általában az első rendőrrel, ügyésszel, orvossal vagy áldozatsegítő szervezettel kerül sor.

Bátran kérdezzen, ha valamit nem ért.

Ez a személy az Ön számára érthető módon köteles tájékoztatni és felvilágosítani Önt. Ha valami nem világos, kérdezzen. Joga van hozzá.

A rendőr/ügyész az első kapcsolatfelvétel során elsősorban az alábbiakról köteles tájékoztatni Önt:

- a feljelentés megtételével kapcsolatos lépésekről és az áldozat/sértett jogairól és kötelezettségeiről a büntetőeljárásban (pl. bizalmas általi kíséretre való jog, megbízott kijelöléséhez való jog, az iratok kézbesítésének és az iratbetekintés lehetősége),
- az áldozatsegítő szervezetekről (elérhetőségek, az általuk nyújtott segítség formája),
- a szükséges egészségügyi ellátás lehetőségeiről,
- jogsegélyhez való hozzáférésről,
- az élet vagy egészség veszélyeztetése vagy jelentős vagyoni kár esetén nyújtott védelem feltételeiről (pl. az elkövető lakásból való kitiltásának lehetőségei, a vádlott vagyonának kártérítési célú lefoglalása iránti kérelem a kár valószínűsíthető mértékéig),

Önnek joga van ahhoz, hogy megkapja ezeket az információkat, és hogy világos és érthető felvilágosítást kapjon arról, hogy ezek mit jelentenek az Ön számára.

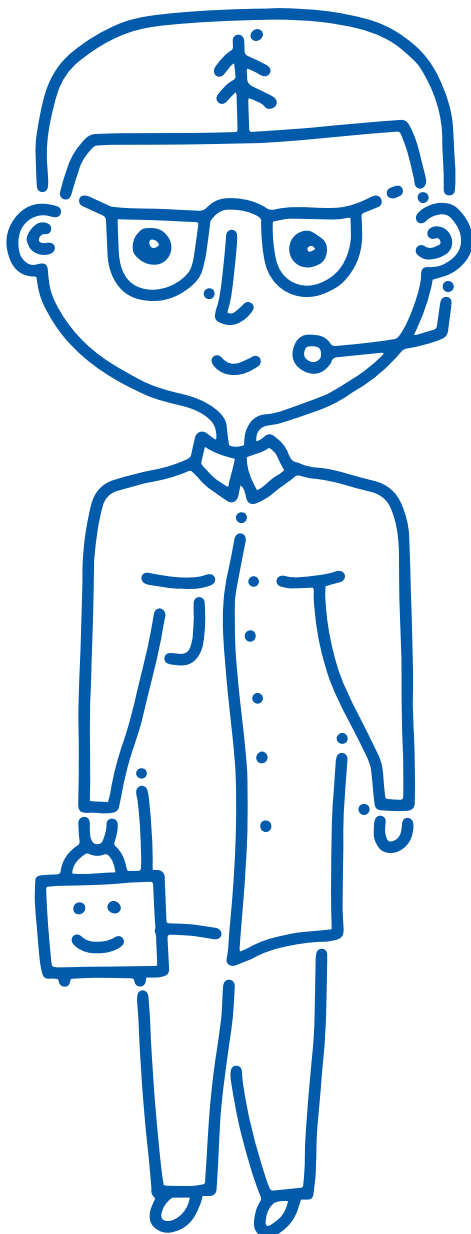
- a tolmácsoláshoz és fordításhoz való jogról,
- az érdekeinek védelmét szolgáló intézkedésekről, amelyeket abban az esetben igényelhet, ha lakóhelye másik tagállamban található,
- a jogorvoslati eljárásokról a rendőrség és az ügyészség által elkövetett jogsértések esetén,
- elérhetőségekhez abban az ügyben való kapcsolattartáshoz, amelynek Ön az áldozata,
- a kártérítési igény érvényesítésével kapcsolatos lépésekről,
- a közvetítői eljárásról a büntetőeljárásban,
- az egyezség lehetőségeiről és feltételeiről,
- a bűnügyi költségek megtérítésének lehetőségeiről és feltételeiről.

Kérésére a rendőrség vagy az ügyészség segít Önnek felvenni a kapcsolatot az áldozatsegítő szervezettel, amely a továbbiakban segítséget nyújt Önnek.

Ha Ön először orvosi segítséget kér, az egészségügyi intézmény munkatársai is kötelesek tájékoztatni Önt az áldozatsegítő szervezetek elérhetőségeiről.

Az áldozatsegítő szervezetek a továbbiakban az alábbiakról adnak Önnek tájékoztatást:

- a szakszerű segítség formájáról és mértékéről, továbbá arról, hogy azt milyen mértékben nyújtják díjmentesen,
- amennyiben nem nyújtják az Ön által igényelt segítséget, egy másik szervezethez utalják, amely segíteni tud Önnek,
- az áldozatok jogairól beleértve a kártérítéshez való jogot,
- az Önt megillető jogokról, ha Ön sértettként vagy tanúként vesz részt a büntetőeljárásban,
- pénzügyi és gyakorlati kérdésekről.

BÜNTETŐELJÁRÁS

(általános információk)

A büntetőeljárás legfőbb célja az elkövetett bűncselekmény tisztázása, az elkövetés körülményeinek felderítése, és az elkövető igazságos megbüntetése.

A BÜNTETŐELJÁRÁSBAN ELSŐSORBAN AZ ALÁBBIK FELDERÍTÉSE TÖRTÉNIK:

- hogy történt-e bűncselekménynek minősülő cselekmény,
- ki követte el a cselekményt – az elkövető azonosítása,
- miért és hogyan követték el a cselekményt, mi készítette erre az elkövetőt,
- milyen bűncselekményről van szó – az elkövetett cselekmény azonosítása,
- kinek és milyen kára keletkezett a bűncselekmény folytán.

EZT KÖVETŐEN AZ ALÁBBIKRÓL DÖNTENEK:

- hogy teljesültek-e az elkövető elítélésének feltételei,
- hogy mi legyen az elkövető büntetése (pl. szabadságvesztés, pénzbüntetés, vagyonelkobzás),
- hogy fennáll-e a vádalku lehetősége,
- a bűncselekmény áldozatának kártérítésként fizetendő összegéről.

A BÜNTETŐELJÁRÁS KÉT FŐ SZAKASZRA OSZTHATÓ:

- tárgyalást megelőző eljárásra, amely a következőkből áll:
 - bűnvádi eljárást megelőző eljárás
 - előkészítő eljárás
- bírósági eljárás
 - a vádirat bírósági vizsgálata
 - főtárgyalás
 - jogorvoslati eljárás
 - végrehajtási eljárás

Büntetőeljárási fogalmak

RENDŐR

A rendőrség nyomozásért felelős tagja.

ÜGYÉSZ

Az ügyész feladata, hogy megvédje a társadalom érdekeit a bűncselekmények felderítésében és az elkövetők igazságos megbüntetésében. Ő felügyeli a rendőr eljárását a tárgyalást megelőző eljárásban, dönt a vádemelésről és a bírósági eljárás megindításáról.

BÍRÓSÁG

A bűncselekmény súlyosságától függően a bíró vagy a szenátus dönt a bűnösségről és a büntetés mértékéről. A bíróság az ügyész által benyújtott vádirat alapján határoz, döntést hoz az elkövető bűnösségéről és büntetéséről, valamint a bűncselekmény áldozatának kártérítéséről.

VÁDIRAT

A vádirat az ügyész által a bírósághoz benyújtott beadvány, amelyben azonosítja a vádlottat, és leírja a cselekményt beleértve a bűncselekmény megjelölését. A vádirat benyújtásával bírósági eljárás indul.

VÁDLOTT

A gyanúsított (az a személy, aki állítólagosan elkövette a bűncselekményt) vádlottá válik, amint a rendőrség vádat emel ellene.

VÁDLOTT (ALPERES)

Abban a pillanatban, amikor a bíróság elrendeli a főtárgyalást, a vádlott alperessé válik.

SÉRTETT (az áldozat megjelölése a büntetőeljárás alkalmazásában)

Az a személy, aki bűncselekmény következtében testi vagy lelki sérülést, vagyoni, nem vagyoni vagy egyéb kárt szenvedett, vagy megsértették vagy veszélyeztették a jogait vagy szabadságait.

A büntetőeljárás megindítása

A büntetőeljárás rendszerint a feljelentés megtételével kezdődik. A rendőrség azonban akkor is büntetőeljárást indít, ha más forrásból értesült az esetleges bűncselekmény elkövetéséről.

Feljelentést bárki tehet bármely rendőrség, ügyészség vagy bíróság előtt. Feljelentést tehet, ha bűncselekmény áldozata lett, vagy ha tudomást szerez arról, hogy valaki a környezetében bűncselekmény áldozatává vált, kárt szenvedett vagy bűncselekményt követett el. Az egyes hatóságok (rendőrség, ügyészség, bíróságok) kölcsönösen együttműködnek egymással, és szükség esetén továbbítják feljelentését az illetékes hatósághoz.

A feljelentést megteheti írásban, szóban jegyzőkönyvbe mondvá vagy elektronikus úton fokozott biztonságú elektronikus aláírással. Tartalmaznia kell elsősorban a cselekmény leírását, az Ön elérhetőségeit, és amennyiben Ön bűncselekmény áldozata, az Önnek okozott kár leírását, valamint az arra vonatkozó információkat, hogy igényel-e kártérítést.

A feljelentés nem lehet névtelen, de kérésére a rendőr vagy az ügyész nem tünteti fel benne az Ön személyes adatait.

A feljelentés megtételét követően a rendőr vagy az ügyész írásbeli igazolást állít ki az Ön részére, amely a feljelentés megtételének idejét, annak a hatóságnak a megnevezését, amely előtt a feljelentést tette és a feljelentés tárgyának rövid leírását tartalmazza. Ha szóban, jegyzőkönyvbe mondvá teszi a feljelentést, kérésére kiadják Önnek a feljelentésről készített jegyzőkönyv másolatát.

A rendőrség ezt követően megvizsgálja a feljelentést, hogy felderítse a cselekményt, annak lefolyását és körülményeit. Megkezdí a cselekménnyel kapcsolatos bizonyítékok gyűjtését. Ön nem köteles bizonyítékot szolgáltatni, de joga van hozzá. Ha bármilyen bizonyíték áll rendelkezésére (pl. iratok, nyugták, SMS üzenetek, fényképek, videofelvételek), célszerű ezeket benyújtania, ill. bejelentenie azoknak a tanúknak a nevét, akik látták vagy hallották a történeteket (vagy leírnia őket, ha nem ismeri a nevüket).

Bárki tehet feljelentést bármely rendőrség, ügyészség vagy bíróság előtt. A feljelentés megtételéről írásbeli igazolást adnak ki Önnek.

Önnek joga van ahhoz, hogy elkísérje Önt a bizalmasa, aki bárki lehet. Nem számít, hogy jogászvégzettségű személyről van-e szó, az a fontos, hogy Ön biztonságban érezze magát a jelenlétében.

Nem engedhetek meg magamnak ügyvédet...

A feljelentés megtételéhez nem kell ügyvéddel képviseltetnie magát. Jogsegélyt áldozatsegítő szervezetek, a családon belüli erőszak áldozatait segítő intervenciók központ vagy bizonyos körülmények között a Jogsegélyközpont is nyújthat Önnek. A büntetőeljárás következő szakaszaiban az állam költségén ügyvéd rendelhető ki Önnek.

Nem akarok egyedül menni a rendőrségre...

Önnek joga van ahhoz, hogy bármely cselekményre a bizalmasa is elkísérje. Ez bárki lehet – a barátja, barátnője, családi hozzátartozója vagy ismerőse. Fontos, hogy bizalmasával biztonságban érezze magát, és támaszt jelentsen Önnek. Legfőbb feladata az erkölcsi támogatás, és nem avatkozhat bele a cselekmény menetébe. A rendőrség kivételes esetekben kizárhatja a bizalmasa jelenlétét egy adott cselekményben (pl. ha zavarja a cselekmény menetét), ilyen esetben Önnek joga van ahhoz, hogy más bizalmast válasszon.

Nem szeretném, hogy férfi folytassa velem a kihallgatást...

Erőszakos szexuális bűncselekmény esetén Önnek joga van ahhoz, hogy a kihallgatást Önnel azonos nemű személy folytassa. Ha meg kell ismételni a kihallgatást, Önnek joga van ahhoz, hogy ugyanaz a személy folytassa.

Mi van akkor, ha nem emlékszem minden részletre?

Fontos, hogy Ön a feljelentésében elmondjon mindent, amire emlékszik. Nem kell pontosan tudnia, milyen bűncselekményről van szó, elég, ha saját szavaival leírja, mi történt. Elgondolkozhat rajta, és feljegyezheti magának az események sorrendjét vagy bármilyen részletet. Később magával hozhatja ezeket a jegyzeteket.

Más személy is megteheti helyettem a feljelentést?

Nem kell közvetlenül Önnek megtennie a feljelentést. Ha azonban bűncselekmény áldozata vagy tanúja volt, a történetekkel kapcsolatos vallomása kulcsfontosságú. Ezért beidézik, hogy megválaszolja a bűncselekménnyel kapcsolatos kérdéseket.

Feljelentést tettem, de vissza akarom vonni. Mi fog történni?

A feljelentés nem vonható vissza. A rendőrség köteles megvizsgálni a feljelentést, és felderíteni a történeteket. Bizonyos bűncselekmények esetében azonban a hozzájárulása szükséges a büntetőeljárás folytatásához. Ezt a hozzájárulását Ön bármikor visszavonhatja, ezt követően a büntetőeljárás leállításra kerül, anélkül, hogy elítélnék az elkövetőt, vagy megtérítésre kerülne az Önnek okozott kár.

A feljelentés megtételét követően

...A rendőr többször is beidézheti Önt, és további kérdéseket tehet fel Önnek. Ezalatt mindig tisztelettel kell bánnia Önnel, és törekednie kell arra, hogy az Ön számára érthető módon magyarázzon el mindent. A kihallgatás előtt felvilágosítja Önt a jogairól, valamint azon kötelességéről, hogy csak az igazat mondhatja, és nem titkolja el semmit.

Bizonyos esetekben (főként a különösen kiszolgáltatott áldozatok esetében) a rendőr köteles a kihallgatását videofelvételen rögzíteni, mégpedig amiatt, hogy Önnek ne kelljen ismételten visszatérnie a történetekhez.

A kihallgatás előtt Ön felvilágosítást kap a jogairól, valamint azon kötelességéről, hogy csak az igazat mondhatja, és nem titkolja el semmit.

Így Önnek nem kell újra leírnia, hogy mi történt, nem kell visszatérnie az Önt kellemetlenül ért eseményhez, és újra átélnie a bűncselekmény lefolyását.

A feljelentés megtételét követő szakaszt vádemelést megelőző eljárásnak nevezzük. A rendőr rendszerint a feljelentést követő 30 napon belül az alábbiak szerint jár el:

• ELUTASÍTTJA A FELJELENTÉST ÉS MEGSZÜNTETI A BÜNTETŐELJÁRÁST

A rendőr akkor cselekszik így, ha a cselekmény nem minősíthető bűncselekménynek vagy szabálysértésnek.

• AZ ILLETÉKES HATÓSÁGNAK TOVÁBBÍTTJA BEADVÁNYÁT

Amennyiben a cselekmény nem minősül bűncselekménynek, és a rendőr úgy ítéli meg, hogy szabálysértés vagy más közigazgatási jogsértés történt, továbbítja a feljelentést az illetékes hatóságnak. A hatóság újra megvizsgálja a beadványt, szükség esetén pedig szabálysértési eljárást indít.

• ELHALASZTJA A FELJELENTÉST

Ilyen lehet többek között az az eset, amikor az elkövető elhunyt, életkora miatt nem vonható büntetőjogi felelősségre (azaz az elkövetés időpontjában nem töltötte be 14 életévét), vagy ha az áldozat nem járult hozzá a büntetőeljáráshoz.

• BÜNTETŐELJÁRÁST INDÍT

Amennyiben nem áll fenn a feljelentés elutasításának, továbbításának vagy

elhalasztásának az oka, a rendőr büntetőeljárást indít.

Hogyan értesítenek a kihallgatásról?

Az idézést – beleértve a kihallgatás időpontját és helyszínét – általában postai úton kézbesítik Önnek, de telefonon is beidézhetik.

Mi van akkor, ha nem tudok megjelenni a rendőrségi kihallgatáson?

Ebben az esetben köteles kimenteni magát, és értesíteni a hatóságot a távolléte okairól (pl. orvosi igazolással). Munkáltatója köteles lehetővé tenni Önnek, hogy megjelenjen a kihallgatáson.

Megtagadhatom a vallomástételt?

A bűncselekmény megfelelő felderítése érdekében elengedhetetlen, hogy áldozatként Ön vallomást tegyen. Joga van azonban megtagadni a vallomástételt, amennyiben az elkövető az Ön hozzátartozója, vagy ha vallomásával bűncselekmény elkövetésével vádolná meg saját magát. A rendőr köteles tájékoztatni Önt erről a jogáról, és felhívni a figyelmét a vallomás megtagadásával kapcsolatos következményekre.

Nem szeretnék mindent elmondani...

Fontos, hogy az igazat vallja mindenről, amiről tudomása van, és ne titkolja el semmit.

Vallomása során nem hazudhat, különben hamis tanúzás miatt eljárást indíthatnak Ön ellen.

Készítenek jegyzőkönyvet a vallomásomról?

A kihallgatásról jegyzőkönyv készül, amely az elhangzottak átírata. Ez azt jelenti, hogy a kihallgatásán elhangzott összes kérdést és az Ön válaszait is rögzítik benne. A jegyzőkönyvet bemutatják Önnek aláírásra, Önnek jogában áll azt áttanulmányozni, javaslatot tenni a helyesbítésére, másolatot kérni vagy megtagadni az aláírását.

Hogyan értesülök a rendőr döntéséről?

Abban az esetben, ha Ön bűncselekményt jelentett be, vagy bűncselekmény áldozata lett, a rendőr köteles Önnek kézbesíteni a határozatot. Ennek a megjelölése végzés, és a feljelentésben megadott címre kézbesítik.

A rendőr nem indított büntetőeljárást, mit tehetek?

A feljelentést elutasító, továbbító vagy halasztó rendőrségi határozat ellen Ön a kézbesítéstől számított 3 munkanapon belül panaszt tehet a határozatot kibocsátó rendőrnél. Ha a rendőr nem ad helyt a panasznak, az ügyész dönti el a panaszát.

Újra kihallgatásra hívhatják Önt. A kihallgatás során Önnek joga van ahhoz, hogy minden résztvevő figyelemmel és tisztelettel bánjon Önnel. Amennyiben nem tud megjelenni a kihallgatáson, fontos, hogy előre jelezze a távollétét. Bizonyos esetekben Önnek jogában áll megtagadni a vallomástételt. Erről és egyéb jogokról a rendőr ad Önnek tájékoztatást.

Előkészítő eljárás

A büntetőeljárás ezen szakasza az után következik, hogy a rendőr határozatával megindítja a büntetőeljárást. Ehhez nem szükséges az elkövető kilétének ismerete, elég az, hogy olyan cselekmény történt, amelyet a rendőr bűncselekménynek minősít.

A legfontosabb feladat a bizonyítékok beszerzése, biztosítása és további felhasználása az eljárásban. Ezek annak a tisztázására szolgálnak, hogy milyen cselekmény történt, kinek és milyen kára keletkezett, és ki az elkövető. Az eljárás során ezért nyomozást vagy egyszerűsített nyomozást is lefolytatnak. A lefolytatott nyomozás fajtája az elkövetett bűncselekmény súlyosságától függ.

Abban az esetben, ha kellően megalapozott a gyanú, hogy egy adott személy követte el a bűncselekményt, a rendőr/ügyész vádat emel az adott személy ellen. Ő a továbbiakban vádlottként vesz részt az eljárásban. A bíróság dönthet arról, hogy a vádlott az eljárás során végig szabadlábon marad vagy őrizetbe veszi. Bizonyos esetekben pl. távollattartást vagy a kapcsolattartási jog korlátozását is

elrendelheti a vádlottal szemben (beleértve a telefonhívásokat, SMS-eket, e-maileket). Saját biztonsága érdekében fontos, hogy Ön rákérdezzen, hogy van-e erre lehetőség az Ön esetében. Ebben a szakaszban újra behívhatják Önt, hogy vallomást tegyen, aminek során a vádlott vagy az őt képviselő ügyvéd is feltehet Önnek kérdéseket. Kötelesek tisztelettel és méltósággal kezelni Önt, kérdéseket csak azt követően tehetnek fel Önnek, hogy Ön összefüggő vallomást tett, és miután a rendőr feltette Önnek a kérdéseit. Joga van arra kérni a rendőrt/ügyészt, hogy a vádlott ne legyen jelen az Ön kihallgatásán, ha Ön ezt nem kívánja, vagy ha kellemetlen Önnek a jelenléte.

Az előkészítő eljárást az ügyész felügyeli. Amennyiben kétségei merülnek fel a rendőr eljárásával kapcsolatban, vagy úgy gondolja, hogy túl sokáig tart az eljárása, nem kapott tőle tájékoztatást a további eljárásról, az ügye fejleményeiről, kérheti az ügyészt, hogy vizsgálja felül a rendőr eljárását. A rendőr köteles benyújtani az Ön kérelmét az ügyészhez, aki azt megvizsgálja, és értesíti Önt az eredményről.

Kártalanítási igényét a nyomozás lezárásáig kell érvényesítenie, konkrét elkövetővel szemben és konkrét (legalább a minimális) összegben. Amennyiben Ön nem igényel kártérítést, arról nem döntenek a büntetőeljárásban. A feljelentés megtételét követően azonban Ön az államtól is kérhet kártérítést. Az ezzel kapcsolatos kérelmet az Igazságügyi Minisztériumhoz kell benyújtani, amely ezt követően az elkövetőtől követeli a kártérítési kötelezettsége teljesítését. Az állami kártalanítás szabályairól előzetesen a minisztérium munkatársainál tájékozódhat.

SÉRTETTKÉNT MIK A JOGAIM?

PARTY? (a sértett azonosítása a büntetőeljárásban)

• FORDÍTÁSHOZ ÉS TOLMÁCSOLÁSHOZ VALÓ JOG

Abban az esetben, ha Ön nem beszéli jól a szlovák nyelvet, joga van tolmácsolás és ahhoz, hogy a határozatot az Ön által beszélt nyelvre fordítsák. Ezzel kapcsolatban Önt nem terheli semmilyen költség, ezt az állam viseli.

• A BÜNTETŐELJÁRÁS LEFOLYÁSÁRA, A BÜNVÁDI ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁRA/ VÁDEMELEÉSRE VONATKOZÓ TÁJÉKOZTATÁSHOZ VALÓ JOG

Önnek joga van ahhoz, hogy kézbesítsék Önnek az egyes határozatokat. Joga van továbbá ahhoz, hogy bármikor a rendőrséghez forduljon, amely tájékoztatást ad Önnek az eljárás előrehaladtáról és a végrehajtott intézkedésekről.

• IRATBETEKINTÉSI JOG, AZ IRATOK ÁTTANULMÁNYOZÁSÁHOZ, AZOKBÓL KIVONATOK ÉS JEGYZETEK KÉSZÍTÉSÉHEZ, A NYOMOZÁS KIEGÉSZÍTÉSÉNEK INDÍTVÁNYOZÁSÁHOZ VALÓ JOG

Ez a joga a büntetőeljárás során végig megilleti Önt. Abban az esetben, ha a rendőr úgy ítéli meg, hogy az összes szükséges bizonyítékot beszerezte, és le akarja zárni a nyomozást, köteles lehetővé tenni Önnek az iratokba való betekintést és azok kiegészítésének indítványozását.

• BIZALMAS ÁLTALI KÍSÉRETHEZ ÉS/VAGY MEGBÍZOTT ÁLTALI KÉPVISELETHEZ VALÓ JOG

A legtöbb intézkedés során (pl. iratbetekintés, indítványok benyújtása) Ön megbízott személy útján képviseltetheti magát, aki az Ön

nevében elvégzi őket. A megbízottnak nem kell ügyvédnek lennie, és a bizalmasával azonos személy is lehet. A bizalmas elsősorban erkölcsi támogatást nyújt Önnek.

• AZ ELKÖVETŐVEL SZEMBEN TÁMASZTOTT KÁRTÉRÍTÉSI IGÉNYHEZ VALÓ JOG

Kártérítési igényét kizárólag a nyomozás lezárulásáig érvényesítheti. Fontos, hogy ne mulassza el ezt a határidőt, és legkésőbb ebben a szakaszban érvényesítse az igényét.

Az erőszakos bűncselekmények áldozatai a büntetőeljárás megindítása után az Igazságügyi Minisztériumtól igényelhetnek kártérítést. A minisztérium ezt követően az elkövetőtől követeli az így megfizetett kártérítési összeg megtérítését. Fontos azonban, hogy a minisztériumhoz benyújtott bead vánnal egyidejűleg az elkövetővel szemben is érvényesítse kártérítési igényét.

A vádemelés előtt...

Az előkészítő eljárás lezárása többféleképpen történhet, a határozatot az ügyész hozza meg és bocsátja ki. Erről Ön minden esetben tájékoztatást kap.

A határozatok az alábbiak lehetnek:

• A BÜNTETŐELJÁRÁS LEÁLLÍTÁSA

Ha a rendőr a nyomozás alapján megállapítja, hogy nem történt meg a cselekmény, nem minősül bűncselekménynek vagy szabálysértésnek, vagy a vádlott büntetőjogilag nem vonható felelősségre, leállítja a büntetőeljárást. Ha bebizonyosodik, hogy a cselekményt nem a vádlott követte el, a büntetőeljárást csak ezzel a személlyel szemben állítja le. Maga a büntetőeljárás folytatódik, és újra nyomozás indul az elkövető kilétének megállapítása érdekében.

• AZ ÜGY ÁTTÉTELE

Ha kiderül, hogy a cselekmény nem bűncselekmény, hanem szabálysértés, az ügyet az illetékes hatóság elé utalja.

• A BÜNTETŐELJÁRÁS FELTÉTELES FELFÜGGESZTÉSE

A büntetőeljárás feltételes felfüggesztése kizárólag bizonyos bűncselekmények esetében lehetséges, és feltéve, hogy a vádlott beismerte a bűncselekmény elkövetését, megtéríti az általa okozott kárt, és az ügy ilyen módon történő lezárása elegendőnek tekinthető (pl. a bűncselekmény súlyosságára, körülményeire, illetve a vádlott magatartására való tekintettel).

• EGYEZSÉG JÓVÁHAGYÁSA

Abban az esetben, ha a vádlott beismerte a bűncselekmény elkövetését és megtérítette a kárt, egyes bűncselekmények esetében megengedett, hogy a vádlott és a sértett egyezséget kössenek. Az egyezséget jóvá kell hagynia az ügyésznek. Önnek sértettként joga van ahhoz, hogy javaslatot tegyen az egyezség útján történő rendezésre és ennek feltételeire, de Ön nem köteles elfogadni a vádlott egyezségkötési javaslatát és megkötni az egyezséget.

A büntetőeljárás bírósági eljárás nélkül is lezárulhat. Ennek egyik módja a sértett és az elkövető közötti egyezség jóváhagyása, amelyhez az Ön hozzájárulása szükséges. Önnek jogában áll, de nem köteles egyezséget kötni. Az elkövető által gyakorolt bármilyen nyomást jelentenie kell az illetékes rendőrnek/ügyésznek, akik kötelesek úgy eljárni, hogy megvédjék Önt.

• VÁDALKU JÓVÁHAGYÁSÁNAK INDÍTVÁNYOZÁSA

Amennyiben a vádlott beismerte a bűncselekmény elkövetését, az ügyész vádalkura irányuló eljárást indíthat. Az ügyész értesíti Önt erről, és mint sértettet felkéri Önt a részvételre. Ha Ön a kitűzött határidőn belül nem jelenik meg az ügyészségen, és nem menti ki magát, az ügyész megegyezhet a vádlottal az Ön kártalanításában. Az ügyész köteles gondoskodni arról, hogy az Ön kártérítési igénye méltányosan kerüljön érvényesítésre. Abban az esetben, ha a bíróság jóváhagyja a vádalkut, a vádlott köteles a megállapodásnak megfelelően megtéríteni az Ön kárát.

• VÁDEMEELÉS

Az ügyész vádiratot nyújt be a bírósághoz, ha a büntetőeljárás nem zárult le az előzőekben

leírtak útján. A vádirat a cselekmény leírását, a bűncselekmény minősítését, az elkövetésével vádolt személy adatait és a bizonyítási eszközök megjelölését tartalmazza. A vádirat benyújtásával bírósági eljárás indul. A vádirattal egyidejűleg kézbesített felhívás alapján Ön javaslatot tehet a bíróság előtti bizonyításfelvételre.

Kézbesítik nekem ezeket a határozatokat?

A büntetőeljárással kapcsolatos összes határozatot Ön kézhez kapja. Megbízott általi képviselőlet esetén a megbízott részére történik a kézbesítés.

Nem értek egyet a közölt határozattal, mit tegek?

Ön a határozat kézhezvételétől számított 3 munkanapon belül panaszt tehet.

Az egyezséget jóváhagyó határozat és a bíróság vádalkut jóváhagyó határozata nem támadható meg.

Bíróági eljárás a vádemelést követően

A bíróság megvizsgálja a benyújtott vádiratot, hogy megbizonyosodjon arról, teljesültek-e a benyújtás feltételei, eldöntse, hogy mely bizonyítást kell lefolytatni a bíróság előtt (pl. hogy megidézi-e a tanút vagy csak felolvassa a vallomását), és kitzúzi a főtárgyalás hatánapját.

A bíróság a vádirat megvizsgálása során dönthet úgy is, hogy az ügyet egy korábbi szakaszba utalja vissza (előkészítő eljárás), de akár le is állíthatja a büntetőeljárást. Ha a bíróság úgy találja, hogy egyezség

Abban az esetben, ha megbízott jár el az Ön nevében, ő mondja el a záróbeszédet. Továbbá Ön nyilatkozhat a már felvett bizonyítékokkal kapcsolatban. Miután a bíróság lezártnak nyilvánítja a bizonyítási eljárást, a továbbiakban már nincs lehetőség további indítványok benyújtására.

A tárgyalás végén (de több tárgyalásra is sor kerülhet) Ön záróbeszédet mondhat. Ennek tartalma nincs pontosan meghatározva, így Önön múlik, hogy mit mond el benne. Magával hozhatja a jegyzeteit.

A bíróság köteles gondoskodni arról, hogy a tárgyalás során vagy azt megelőzően ne érezze magát fenyegetve az elkövető által. Ön olyan intézkedések megtételét kérheti a bíróságtól, hogy ne kelljen egy váróteremben várakoznia az elkövetővel.

megkötésére van lehetőség, erre javaslatot tehet, és az Ön hozzájárulásával jóvá is hagyhatja.

Az elrendelt főtárgyalást a büntetőeljárás legfontosabb részének tekintjük. Újra kihallgatják a tanúkat, akiknek kérdéseket tehetnek fel. Okirati bizonyítékokat (különböző dokumentumokat) nyújtanak be és olvasnak fel, továbbá szakértő is részt vehet a tárgyaláson.

Sértettként Önnek joga van ahhoz, hogy részt vegyen a főtárgyaláson, és javaslatot tegyen a bíróság előtti bizonyításfelvételre.

A záróbeszédék után a bíróság tanácskozást tart, és eldönti, hogy történt-e bűncselekmény, milyen cselekményről van szó, és hogy a vádlott bűnös-e. A bíróság ezt követően nyilvánosan kihirdeti a határozatát, amelyet írásban is kézbesít. A bíróság a kártérítési igény kérdésében is határoz, azaz megállapítja, hogy mekkora összeget és milyen módon köteles megfizetni Önnek az elkövető. Abban az esetben, ha a büntetőeljárásban nem állapítható meg a kár pontos összege, a bíróság polgári peres eljárásra utalja Önt. Ebben az esetben Önt nem terhelik a polgári peres eljárásban felmerülő költségek.

Nem szeretnék egy váróteremben várakozni a vádlottal, van erre lehetőség?

Igen, a szenátus elnöke köteles megtenni a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy Ön ne kerüljön kapcsolatba a vádlottal. Azt is kérheti, hogy a vádlott ne legyen jelen az Ön vallomástétele során.

Kézbesítik részemre a határozatot?

A kibocsátott határozatok (ítélet, végzés, büntetővégzés) minden esetben kikézbítésre kerülnek Önnek mint sértettnek. Ha megbízottat jelölt ki, közvetlenül az ő számára történik a kézbesítés.

Mit tehetek, ha nem értek egyet a bíróság döntésével?

A döntés kártérítési igényre vagy eljárási költségekre vonatkozó rendelkezése ellen Ön jogorvoslattal élhet. A döntés típusától függően Ön fellebbezést (15 napon belül), panaszt (3 munkanapon belül) vagy ellentmondást (8 napon belül) nyújthat be. A kézbesített határozat azt is pontosan részletezi, hogy milyen jogorvoslati eszköz áll rendelkezésére, hol és mikor nyújthatja be.

A tárgyaláson való megjelenéssel kapcsolatban költségeim merültek fel, van mód ezek megtérítésére?

Abban az esetben, ha Ön tanúként volt jelen, kérheti a tanúdíj megtérítését. Ez a szükséges költségeket (pl. utazási költséget) és a kiesett keresetet is fedezi. A tanúdíj megtérítését a kihallgatástól számított 3 napon belül kell igényelni, és 15 napon belül kell számszerűsíteni.

Megbízott/ügyvéd útján képviseltem magam, van mód arra, hogy megtérítsék az eljárásban való részvételük költségét?

A bíróság a kártérítés megítélése során annak a perkoltságnak a megtérítéséről is dönt, amely Önnek a büntetőeljárásban a kártérítési igénye érvényesítésével kapcsolatban merült fel. Ez azt jelenti, hogy megállapítja az elítélt által Önnek megtérítendő perkoltség összegét beleértve a megbízott/ügyvéd általi képviselet költségeit.

A bírósági eljárás befejezését követően...

Az bírósági eljárás jogerős lezárását és az elkövető elmarasztalását követően általában a végrehajtási eljárás következik. Az elkövető köteles végrehajtani a bíróság által kiszabott büntetést. Ez lehet pl. pénzbüntetés, szabadságvesztés, lakhelyelhagyási tilalom, eltiltás nyilvános rendezvényeken való részvételtől. A bíróság megfelelő korlátozásokat is kiszabhat az elkövetővel szemben, pl. távoltartást.

Ebben a szakaszban az elítélt a határozatban foglaltaknak megfelelően köteles megtéríteni az Önnek okozott kárt. Abban az esetben, ha az elítélt a határozat jogerőre emelkedését követően nem tesz eleget ezen kötelezettségének, Ön végrehajtó útján érvényesítheti követelését. A végrehajtó ezt követően elvégzi a kár megtérítéséhez szükséges intézkedéseket, pl. eladja az elítélt ingatlanát, levonásokat eszközöl a munkabéréből.

Önnek azonban bűncselekmény áldozataként/sértettként további jogai is vannak a büntetőeljárás befejezését követően. Ezek az Ön biztonságával és a kártérítéssel is kapcsolatosak.

Bűncselekmény áldozataként Önt további jogok is megilletik a büntetőeljárás befejezését követően.

• KÁRTÉRÍTÉSHEZ VALÓ JOG

Abban az esetben, ha Ön erőszakos bűncselekmény áldozata lett, állami kártérítést kérhet az Igazságügyi Minisztériumtól. Kártérítés testi és lelki sérülésért és egyes bűncselekmények esetében nem vagyoni kárért

is jár. A kártérítési kérelem benyújtásának alapvető feltétele, eredménye ne vessen fel kétséget afelől hogy büntetőeljárás induljon, és a nyomozás eredménye ne vessen fel kétséget afelől, hogy az áldozat olyan cselekmény következtében szenvedte el a sérelmet, amely bűncselekmény jeleit mutatja. A kártérítési kérelmet a büntetőeljárás során (új tények megállapítása esetén) többször is benyújthatja az Igazságügyi Minisztériumhoz, de minden esetben legkésőbb a büntetőeljárást lezáró határozat jogerőre emelkedésétől számított 1 éven belül. Az űrlapot, illetve a kártérítéssel kapcsolatos további részleteket az Igazságügyi Minisztérium weboldalán találja.

• A VÁDLOTT VAGY AZ ELÍTÉLT ÓRIZETBŐL, BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSI INTÉZETBŐL, KÉNYSZERGYÓGYKEZELÉSBŐL VAGY ELKÜLÖNÍTÉSBŐL VALÓ ELBOCSÁTÁSÁVAL VAGY SZÖKÉSÉVEL KAPCSOLATOS TÁJÉKOZTATÁSHOZ VALÓ JOG

Önnek joga van eldönteni, hogy szeretne-e tájékoztatást kapni az elkövető szabadon bocsátásáról vagy szökéséről az említett intézetekből. Az erre vonatkozó tájékoztatás elsősorban az Ön védelmét szolgálja arra

az esetre, ha az elkövető fel szeretné keresni Önt (pl. ha az elkövető az Ön hozzátartozója vagy családtagja). Ön bármikor megváltoztathatja ezt a határozatát, és azt a rendőrség, ügyész és a bíróság figyelembe veszi.

Ha azonban veszély fenyegetné, vagy veszélybe kerülne az élete vagy egészsége, a rendőr/ügyész/bíróság akkor is értesíti Önt az elbocsátásról vagy szökésről, ha Ön ezt nem kérte.

• SZAKSZERŰ SEGÍTSÉGHEZ VALÓ JOG

Önnek a büntetőeljárás befejezését követően is joga van a szakszerű segítséghez. Amennyiben Önnek továbbra is főként pszichológus segítségére vagy az áldozati jogainak gyakorlásában van szüksége segítségre, joga van ahhoz, hogy részesüljön ilyen segítségben.

Felveheti velem a kapcsolatot az elkövető a büntetőeljárás befejezését követően?

Előfordulhat, hogy az elkövető a büntetőeljárás során vagy azt követően felkeresi Önt, vagy megpróbál kapcsolatba lépni Önnel. A rendőrség, ügyészség és a bíróság feladata, hogy megakadályozzák az elkövetőt abban, hogy újra veszélyeztesse Önt, és kötelesek megtenni minden szükséges intézkedést ennek megelőzése érdekében. Forduljon

a rendőrséghez, ha az elkövető felkeresi Önt, és ez kellemetlenül éri. Amennyiben az elkövető fenyegeti vagy veszélyezteti Önt, bűncselekményt követ el, és szigorúbban büntethető.

Van mód annak a megakadályozására, hogy az elkövető kapcsolatba lépjen velem?

Abban az esetben, ha Ön közös háztartásban él az elkövetővel, a rendőrség értesítését és/vagy a feljelentés megtételét követően azonnal 14 napra kitiltható. Az elkövetőnek ilyen esetben tilos belépnie a közös lakásba vagy házba. A rendőrség ezt követően tájékoztatja Önt arról, hogy sürgős intézkedés meghozatalára irányuló kérelmet nyújthat be a bírósághoz, amellyel az elkövető hosszabb időre is kitiltható a közös háztartásból. Sürgős intézkedést olyan elkövetővel szemben is kérhet, aki nem él Önnel közös háztartásban. A bíróság előírhatja, hogy a terhelt maradjon távol az Ön lakóhelyétől, munkahelyétől vagy tartózkodási helyétől, vagy ne lépjen kapcsolatba Önnel.

INFO

FONTOS ELÉRHETŐSÉGEK

FONTOS ELÉRHETŐSÉGEK

<u>Integrált Mentőrendszer</u>	112
<u>Rendőrség</u>	158
<u>Gyermekbiztonsági Vonal</u>	116 111
<u>Eltűnt Gyermekek Vonala</u>	116 000
<u>Gyermek Segélyvonal</u>	055/234 72 72
<u>A Munkaügyi, Szociális és Családügyi Hivatal elhanyagolás bejelentésére szolgáló vonala</u>	0800 191 222
<u>Nemzeti Segélyvonal Nőknek</u>	0800 212 212
<u>Ügyészségi vonal a családon belüli erőszak bejelentéséhez</u>	0800 300 700
<u>Segélyvonal az emberkereskedelem áldozatai számára</u>	0800 800 818

<https://www.justice.gov.sk/>

<https://detstvobeznasilia.gov.sk/>

<https://www.zastavmenasilie.gov.sk/>

<https://prevenciakriminality.sk/p/pomoc-obetiam/>

<https://pomocpreobete.gov.sk/>

www.eeagrants.sk

The project **Enhancing the efficiency of the justice system through the protection/empowerment of victims and vulnerable parties** is supported by Iceland, Liechtenstein and Norway through the EEA Grants. Co-financed by the State Budget of the Slovak Republic. The given information reflects the views of the author. The program administrator is not responsible for any information included in the document.

Working together for an inclusive Europe.

